

Klienta statusa noteikšanas politika ieguldījumu pakalpojumu jomā PO0011

Citadele

Publiski pieejams dokuments

Akceptēta	ar AS "Citadele banka" Valdes 2022. gada 28. aprīļa lēmumu Nr. 6/30/2022
Apstiprināta	ar AS "Citadele banka" Padomes 2022. gada 19. maija lēmumu Nr. 12/6/2022
Versija 4.1	spēkā ar 2022. gada 19. maiju

Dokumenta kontrole

Versija	Spēkā stāšanās datums	Veiktās izmaiņas	Lappuses
1.0	19.06.2010.	Jauns dokuments	4
2.0	24.04.2014.	Vispārējas izmaiņas	5
2.1	30.08.2016.	Dokumenta pārskatīšana	5
3.0	29.11.2017.	Vispārējas izmaiņas	6
3.1	29.11.2018.	Tehniskie grozījumi 5. – 11., 13., 18., 19. un 22. punktā.	4
3.2	21.11.2019.	Tehniskie grozījumi 11. un 20.punktā. Izmaiņas definīcijā "Klients". Politikas nosaukums precizēts, papildinot ar vārdu "blakuspakalpojumu".	5
4.0	10.03.2021.	Izmaiņas sadaļā "Darbības apjoms", "Termini, saīsinājumi", jauns 4. un 12.4. punkts, izmaiņas 5., 6., 8., 12., 13., 21. un 22. punktā un numerācijā	5
4.1	19.05.2022	Izmaiņas 18. un 30. punktā	4

Organizatoriskie un administratīvie noteikumi

Dokumenta mērķis

Šī Politika regulē Klienta statusa noteikšanu Klientiem, kuriem Banka sniedz Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktos:

- ieguldījumu pakalpojumus:
 - rīkojumu pieņemšana un nosūtīšana attiecībā uz vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem;
 - rīkojumu izpilde klientu vārdā;
 - darījumu veikšana savā vārdā.
- ieguldījumu blakuspakalpojumus:
 - FI turēšana;
 - valūtas maiņas pakalpojumi, ja tie saistīti ar ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu.

Politika ir izstrādāta, ņemot vērā FITL un Eiropas Savienības tiesību aktos ietvertās prasības. Tā mērķis ir noteikt kritērijus Klienta statusa noteikšanai, lai nodrošinātu Klienta interešu aizsardzību, sniedzot Klientam ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus.

Darbības apjoms

Šī Politika ir saistoša un tā ir jāievēro Bankas struktūrvienībām, tai skaitā ārvalstu filiālēm, kas nodrošina Klientiem ieguldījumu pakalpojumu/blakuspakalpojumu sniegšanu, ciktāl tā nav pretrunā ar reģistrācijas valsts tiesību aktiem. Grupas uzņēmumi, kuri sniedz ieguldījumu pakalpojumus, ievēro šajā politikā noteiktos principus un izstrādā savus noteikumus un procedūras, ņemot vērā pakalpojumu klāstu, ko tie sniedz.

Termini, saīsinājumi

Banka – akciju sabiedrība „Citadele banka”.

Finanšu instrumenti/FI – Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktie finanšu instrumenti.

FITL – Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likums.

Grupās uzņēmums – Bankas meitas sabiedrība, kas sniedz ieguldījumu pakalpojumus/ ieguldījumu blakuspakalpojumus saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām.

Klients – fiziska vai juridiska persona (t.sk. ieguldījumu fondi, alternatīvie ieguldījumu fondi, valsts fondēto pensiju shēmas un privātie pensiju plāni), kam Banka sniedz ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus.

LV – Latvijas Republika.

Politika – šī politika PO0011 "Klienta statusa noteikšanas politika ieguldījumu pakalpojumu jomā".

Dokumenta izklāsts

Klienta statusa noteikšana

Vispārīgie noteikumi

1. Pirms ieguldījumu pakalpojumu/blakuspakalpojumu sniegšanas uzsākšanas Banka piešķir Klientam privāta klienta, profesionāla klienta vai tiesīgā darījuma partnera statusu un attiecīgi informē Klientu. Tiek uzskatīts, ka Klients piekrīt piešķirtajam statusam līdz ar sadarbības līguma ar Banku parakstīšanu.
2. Banka piešķir Klientam vienu statusu visiem sniedzamajiem ieguldījumu pakalpojumiem/blakuspakalpojumiem, taču atsevišķos gadījumos var izskatīt atšķirīga statusa piešķiršanu uz atsevišķu pakalpojumu, darījumu vai produktu veidu.
3. Klientam ir tiesības prasīt, lai Banka tam piešķir citu statusu, iesniedzot Bankai rakstveida iesniegumu par Klienta statusa maiņu.
4. Grupas uzņēmums var piešķirt savam klientam tādu pašu klienta statusu, kādu ir piešķīrusi Banka, vai arī statusu, kas nodrošina augstāku ieguldītāja interešu aizsardzības līmeni.

Bankas pienākumi attiecībā ar privātiem klientiem

5. Banka piešķir augstāko ieguldītāja aizsardzības līmeni – privāta klienta statusu ikvienam Klientam, kas neatbilst profesionāla klienta vai tiesīgā darījuma partnera statusa kritērijiem. Publiskā un privātā sektora iestādes, kā arī pašvaldības pēc noklusējuma tiek uzskatītas par privātiem klientiem un var iegūt profesionāla klienta statusu tikai pēc pieprasījuma.
6. Sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus privātam klientam, Banka piemēro "Rīkojumu izpildes politiku ieguldījumu pakalpojumu jomā", "Interesešu konfliktu novēršanas politiku, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus" un citas FITL noteiktās prasības kā arī izvērtē Bankas sniegto ieguldījumu pakalpojumu un darījumu atbilstību Klientam (izņemot gadījumus, kad darījumi pēc Klienta iniciatīvas tiek veikti ar vienkāršiem finanšu instrumentiem FITL izpratnē).
7. Banka sniedz privātiem klientiem detalizētu informāciju par izmaksām un maksām, kas tika piemērotas Klientiem par sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem/blakuspakalpojumiem.
8. Ja privāta klienta turējumā ir FI, kas iekļauj finanšu sviru vai iespējamo saistību darījumus, Bankai ir pienākums sniegt privātam klientam paziņojumu par katru tāda FI vērtības samazinājumu par 10% (desmit procentiem) no attiecīgā FI sākotnējās vērtības (Klienta ieguldītās summas), bet pēc tam vairakkārt par 10% (desmit procentiem).
9. Banka nodrošina privātiem klientiem pamatinformācijas dokumentu par komplektētajiem privāto ieguldījumu produktiem.
10. Banka neslēdz ar privātiem klientiem repo darījumus.
11. Privātam Klientam ir tiesības pieprasīt piešķirt viņam profesionāla klienta statusu, tai skaitā tikai uz atsevišķiem ieguldījumu pakalpojumu, produktu un darījumu veidiem vai konkrētiem darījumiem.

Bankas pienākumi attiecībā ar profesionāliem klientiem

12. Banka piešķir profesionāla klienta statusu pēc noklusējuma uz visiem pakalpojumiem, produktiem un darījumiem Klientiem, kas norādīti FITL vai atbilst FITL norādītajām prasībām attiecībā uz profesionāliem klientiem:
 - 12.1. LV vai citā valstī darbībai finanšu tirgū licencēta vai regulēta iestāde:
 - 12.1.1. kredītiestādes;
 - 12.1.2. ieguldījumu brokeru sabiedrības;
 - 12.1.3. citas licencētas vai regulētas finanšu iestādes;
 - 12.1.4. ieguldījumu fondi un ieguldījumu pārvaldes sabiedrības;
 - 12.1.5. alternatīvo ieguldījumu fondi un alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieki;
 - 12.1.6. apdrošinātāji;
 - 12.1.7. pensiju fondi un pensiju fondu pārvaldnieki;
 - 12.1.8. preču dīleri;
 - 12.1.9. sabiedrības, kas iespējas līgumu, nākotnes līgumu vai atvasināto FI tirgos vai atvasināta instrumenta bāzes aktīva tirgos veic darījumus savā vārdā, kuru vienīgais mērķis ir ierobežot finanšu risku atvasināto FI tirgū, vai kas veic darījumus uz citu šo tirgus dalībnieku rēķina vai veido tiem cenas, un ko garantē norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū, ja atbildību par šādu sabiedrību noslēgto līgumu izpildes nodrošināšanu uzņemas norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū;
 - 12.1.10. citas komercsabiedrības, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos un kuras šādus ieguldījumus veic lielos apmēros.
 - 12.2. valsts iestādes, kas pārvalda valsts parādu, valstu centrālās bankas, Pasaules Banka, Starptautiskais Valūtas fonds, Eiropas Centrālā banka un citas starptautiskās finanšu institūcijas;
 - 12.3. citas komercsabiedrības, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana FI, tostarp tādas, kas nodarbojas ar finanšu aktīvu vērtspapirizēšanu vai citu darījumu finansēšanu, un kuras šādus ieguldījumus veic lielos apmēros;
 - 12.4. lielās komercsabiedrības un citas juridiskas personas, kuras sabiedrības līmenī izpilda vismaz divas no šādām apjoma prasībām:
 - 12.4.1. pašu kapitāls – ne mazāks kā 2 (divi) miljoni EUR,
 - 12.4.2. neto apgrozījums – ne mazāks kā 40 (četrdesmit) miljoni EUR,
 - 12.4.3. bilances vērtība – ne mazāka kā 20 (divdesmit) miljoni EUR.
 - 12.5. persona, kura citā valstī atzīta par profesionālu klientu atbilstoši FITL līdzīgām prasībām.

13. Banka ir tiesīga atzīt par profesionālu klientu (uz visiem vai noteiktiem pakalpojumiem, produktiem un darījumiem) ikvienu Klientu, ja Klients ir izteicis attiecīgu rakstveida lūgumu, pie nosacījuma, ka:
 - 13.1. Banka ir izvērtējusi Klienta kompetenci, zināšanas un pieredzi, un guvusi apstiprinājumu tam, ka, ņemot vērā konkrētā pakalpojuma specifiku, Klients spēj patstāvīgi pieņemt ieguldījumu lēmumu un apzinās ar to saistītos riskus; un
 - 13.2. Klients atbilst vismaz diviem no šādiem kritērijiem:
 - 13.2.1. Klients ir veicis būtiska apmēra darījumus attiecīgajā tirgū – vismaz 10 (desmit) darījumus ceturksnī iepriekšējo četru ceturksņu laikā;
 - 13.2.2. Klienta finanšu instrumentu portfeļa vērtība, kas aptver finanšu līdzekļus un finanšu instrumentus, pārsniedz 500 000 EUR (piecus simtus tūkstošus euro);
 - 13.2.3. Klientam ir vismaz vienu gadu ilga pieredze finanšu sektorā amatā, kurā nepieciešamas zināšanas attiecībā uz darījumiem un pakalpojumiem, ko Klients plāno veikt vai saņemt kā profesionāls klients.
14. Pirms piešķirt Klientam profesionāla klienta statusu Politikas 13. punktā noteiktajā kārtībā, Banka rakstveidā brīdina Klientu par ieguldītāja aizsardzības tiesībām, ko Klients var zaudēt profesionāla klienta statusā. Klients paraksta apliecinājumu, ka ir saņēmis šādu brīdinājumu un apzinās šādu tiesību zaudējuma sekas. Par profesionāla klienta statusa piešķiršanu tiek noslēgta rakstveida vienošanās.
15. Klientam, kuram profesionāla klienta statuss ir piešķirts Politikas 13. punktā noteiktajā kārtībā, ir pienākums sniegt Bankai informāciju par to darbībā notikušajām izmaiņām, kas var ietekmēt Klienta atbilstību profesionāla klienta statusam izvirzītajām prasībām. Ja Bankas rīcībā ir informācija, ka Klients vairs neatbilst profesionāla klienta statusa izvirzītajām prasībām, Banka atsauc Klientam piešķirto profesionāla klienta statusu, rakstveidā informējot par to attiecīgo Klientu.
16. Sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus profesionālam klientam, Banka piemēro "Rīkojumu izpildes politiku ieguldījumu pakalpojumu jomā" un "Interesu konfliktu novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus".
17. Banka neizvērtē ieguldījumu pakalpojumu/FI atbilstību profesionāla Klienta interesēm, jo profesionāls Klients ir uzskatāms par tādu, kuram ir vajadzīgā pieredze un zināšanas, lai izvērtētu attiecīgā ieguldījumu pakalpojuma, darījuma vai produkta atbilstību savām interesēm, un par tādu, kas ir spējīgs finansiāli uzņemt risku par jebkuru zaudējumu, ko ieguldījums var radīt.
18. Prasības atklāt informāciju par izmaksām un maksām nepiemēro profesionāliem klientiem sniegtajiem pakalpojumiem (izņemot ieguldījumu konsultācijas vai portfeļa pārvaldības pakalpojumus, ko sniedz Grupas uzņēmums). Profesionāliem klientiem nav paredzēts sniegt obligātus ziņojumus par sniegtajiem pakalpojumiem, taču profesionāli klienti var tos pieprasīt.
19. Klientam, kuram ir piešķirts profesionāla klienta statuss, nav tiesību uz kompensāciju, ko paredz LV ieguldītāju aizsardzības likums.
20. Profesionāls klients var iegūt privāta klienta statusu, iesniedzot Bankai rakstveida iesniegumu. Starp Banku un Klientu tiek noslēgta rakstiska vienošanās par Klienta statusa maiņu.

Bankas pienākumi attiecībā ar tiesīgajiem darījumu partneriem _____

21. Banka bez rakstiskas Klienta piekrišanas piešķir tiesīgā darījuma partnera statusu Klientam, kas atbilst FITL norādītajām prasībām attiecībā uz tiesīgo darījumu partneri:
 - 21.1. ieguldījumu brokeru sabiedrības;
 - 21.2. kredītiestādes;
 - 21.3. apdrošināšanas sabiedrības;
 - 21.4. ieguldījumu pārvaldes sabiedrības;
 - 21.5. pensiju fondi un to pārvaldes sabiedrības;
 - 21.6. citas finanšu iestādes, kas licencētas un darbību veic saskaņā ar finanšu pakalpojumus regulējošiem Eiropas Savienības vai ārvalsts normatīvajiem aktiem;
 - 21.7. valstu valdības un citas valsts iestādes, kuras pārvalda valsts parādu;
 - 21.8. centrālās bankas;
 - 21.9. pārnacionālas organizācijas.
22. Banka piešķir Klientam tiesīgā darījuma partnera statusu, saņemot rakstisku Klienta piekrišanu, šādiem profesionāliem klientiem:
 - 22.1. preču dāļeri;
 - 22.2. sabiedrības, kas iespējas līgumu, nākotnes līgumu vai atvasināto FI tirgos vai atvasināta instrumenta bāzes aktīva tirgos veic darījumus savā vārdā, kuru vienīgais mērķis ir ierobežot finanšu risku atvasināto FI tirgū, vai kas veic darījumus uz citu šo tirgus dalībnieku rēķina vai veido tiem cenas, un ko garantē norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū, ja atbildību par šādu sabiedrību noslēgto līgumu izpildes nodrošināšanu uzņemas norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū;
 - 22.3. citas komercsabiedrības, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos un kuras ieguldījumu veic lielos apmēros;
 - 22.4. Komercsabiedrības un citas juridiskās personas, kas atbilst divām no minētajām trim prasībām:
 - 22.4.1. pašu kapitāls – ne mazāks kā 2 (divi) miljoni EUR;
 - 22.4.2. neto apgrozījums – ne mazāks kā 40 (četrdesmit) miljoni EUR;
 - 22.4.3. bilances vērtība – ne mazāka kā 20 (divdesmit) miljoni EUR;
 - 22.5. valsts iestādes, kas pārvalda valsts parādu, valstu centrālās bankas, Pasaules Banka, Starptautiskais Valūtas fonds, Eiropas Centrālā banka un citas starptautiskās finanšu institūcijas.
23. Attiecībā ar tiesīgo darījumu partneri Banka rīkojas godīgi, taisnīgi un profesionāli un veic godīgu, skaidru un nemaldinošu saziņu, ņemot vērā tiesīgā darījumu partnera un tā uzņēmējdarbības būtību.
24. Sniedzot ieguldījumu pakalpojumus tiesīgajam darījumu partnerim, Banka piemēro "Interesu konfliktu novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/blakuspakalpojumus".

25. Darījumos ar tiesīgo darījuma partneri Banka FITL noteiktajā apmērā ir tiesīga nepiemērot FITL prasības attiecībā uz Klienta līgumu par ieguldījumu pakalpojumu un blakuspakalpojumu sniegšanu, ar ieguldījumu pakalpojumiem saistītās informācijas apmaiņas veidiem, ieguldījumu pakalpojuma un blakuspakalpojuma atbilstību Klienta interesēm, Bankas pienākumiem attiecībā ar klientiem, Klienta rīkojumu izpildi un rīkojumu izpildes politiku, kā arī labākā rezultātu nodrošināšanu Klientam.
26. Klientam, kuram ir piešķirts tiesīgā darījuma partnera statuss, nav tiesību uz kompensāciju, ko paredz LV ieguldītāju aizsardzības likums.
27. Tiesīgais darījuma partneris var rakstveidā pieprasīt Bankai piešķirtā statusa maiņu uz profesionālu vai privātu klienta statusu. Saņemot šādu pieprasījumu, Banka izvērtē Klienta atbilstību tā pieprasītajam statusam. Ja no tiesīgā darījuma partnera ir saņemts iesniegums par statusa maiņu bez norādes uz tam jauno piešķiramo statusu, Banka izvērtē Klienta atbilstību un lemj par profesionāla klienta statusa piešķiršanu Klientam.

Politikas īstenošanas un pārskatīšanas kontrole

28. Banka izstrādā Politikas īstenošanai nepieciešamos iekšējos tiesību aktus, tai skaitā kas nosaka attiecīgo Bankas struktūrvienību darbinieku pienākumus un atbildību Klientu statusa noteikšanā un uzraudzībā.
29. Banka pārskata Politiku ne retāk kā reizi gadā.
30. Banka informē Klientus par būtiskajām izmaiņām Politikā, ievietojot atjaunināto Politiku Bankas mājas lapā.

Pielikumi un saistošie dokumenti

Pielikumi

31. Nav.

Saistošie dokumenti

32. Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likums.
33. Latvijas Republikas ieguldītāju aizsardzības likums.
34. Komisijas deleģētā Regula (ES) 2017/565 (2016.gada 25.aprīlis), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem.
35. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1286/2014 (2014.gada 26.novembris) par komplektētu privāto ieguldījumu un apdrošināšanas ieguldījumu produktu (PRIIP) pamatinformācijas dokumentiem.
36. PO0028 "Interesešu konflikta novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus/ blakuspakalpojumus".
37. PO0005 "Rīkojumu izpildes politika ieguldījumu pakalpojumu jomā".